
Istungidokument

B9-0526/2023

12.12.2023

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 132 lõikele 2

Guatemalas toimunud riigipöördekatse kohta
(2023/3031(RSP))

Tilly Metz, Malte Gallée, Jordi Solé
fraktsiooni Verts/ALE nimel

Euroopa Parlamendi resolutsioon Guatemalas toimunud riigipöördekatse kohta (2023/3031(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Guatemala kohta,
  - võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 8. detsembri 2023. aasta avaldust hiljutiste arengusuundumuste kohta Guatemalas,
  - võttes arvesse Ameerika Riikide Organisatsiooni (ARO) peasekretariaadi 8. detsembri 2023. aasta avaldust, milles mõistetakse hukka Guatemalas toimunud riigipöördekatse,
  - võttes arvesse kodukorra artikli 132 lõiget 2,
- A. arvestades, et 28. augustil 2023. aastal kuulutas Guatemala kõrgeim valimiskohus (TSE) välja riigi presidendivalimiste teise hääletusvooru ametlikud tulemused, mille kohaselt osutusid valituks erakonna Movimiento Semilla kandidaadid Bernardo Arévalo ja Karin Herrera;
- B. arvestades, et 8. detsembril tunnistas riigiprokuratuur Bernardo Arévalo de Leóni võidetud valimised on kehtetuks; arvestades, et riigiprokuratuuri peasekretär teatas pressikonverentsil, et prokuratuur saaks rahvusvahelise õiguse mehhanismide kaudu kaevata teatavad ametiisikud ja rahvusvahelised organisatsioonid nende väidetava Guatemala siseasjadesse sekkumise eest kohtusse;
- C. arvestades, et ELi ja Ameerika Riikide Organisatsiooni valimisvaatlusmissioonid jälgisid kogu valimisprotsessi ja ei leidnud mingeid aluseid, mis viitaksid väidetavale pettusele 2023. aasta valimistel; arvestades, et komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja Josep Borrell ja Ameerika Riikide Organisatsiooni peasekretär nimetasid riigiprokuratuuri hiljutisi otsuseid riigipöördekatseks;
- D. arvestades, et riigiprokuratuur palus kõrgeimalt kohtult ametisseastuva presidendi Arévalo puutumatuse äravõtmist; arvestades, et kõrgeim kohus ei ole selles küsimuses veel otsust teinud ja ka konstitutsioonikohus ei ole veel teinud otsust menetluses olevate hääleõiguse kaitsmiseks algatatud kohtuasjade kohta;
- E. arvestades, et 15. novembril 2023. aastal nimetasid kongressi liikmed ametisse uued kõrgeima kohtu magistraadikohtunikud, kes valiti kandidaatide nimekirjast, mis Guatemala prokuröride uurimiste kohaselt koostati väidetavalt mõjuvõimuga kauplemise tulemusel;
- F. arvestades, et 30. novembril võttis kongress ära nelja kõrge valimiskohtu kohtuniku puutumatus; arvestades, et nad põgenesid riigist, jättes kõrge valimiskohtu kohtunike

täiskoosseisuta;

- G. arvestades, et peaprokurör Consuelo Porras, karistamatuse vastu võitlemise eriprokurör Rafael Curruchiche, kohtunik Fredy Orellana ja prokurör Cinthia Edelmira Monterroso Gómez on kantud Ameerika Ühendriikide ebademokraatlike ja korrumppeerunud isikute nimekirja;
- H. arvestades, et 24. augustil võttis Ameerika Inimõiguste Komisjon kasutusele õiguskaitseabinõud Bernardo Arévalo ja Karin Herrera kaitseks;
1. mõistab teravalt hukka Guatemala riigiprokuratuuri korraldatud riigipöördekatse, mille eesmärk oli tunnistada kehtetuks üld- ja presidendivalimiste tulemused;
  2. avaldab toetust ametisseastuvale presidendile Bernardo Arévalole ja kõigile valitud ametiisikutele;
  3. palub president Alejandro Giammatteil, konstitutsioonikohtul, kõrgeimal kohtul, kõrgeimal valimiskohtul ja kongressil kaitsta ja austada valimistulemusi ning tagada võimu rahumeelne üleandmine;
  4. kutsub president Giammatteid üles mõistma hukka riigiprokuratuuri otsused, mis kahjustavad Guatemala elanikkonna poliitilisi õigusi;
  5. kutsub Guatemala ametivõime, sealhulgas kõrgeimat kohut ja konstitutsioonikohut, üles lõpetama viivitamata erakonna Movimiento Semilla liikmete, valimisasutuste, poliitiliste oponentide, ajakirjanike ja inimõiguste kaitsjate igasuguse meelevaldse kohtu alla andmise ja hirmutamise;
  6. nõuab, et kõik meelevaldselt kinni peetud isikud vabastataks viivitamata ja igasuguste tingimusteta;
  7. on sügavalt mures jätkuvate ja süstemaatiliste püüdluste pärast takistada valitud presidendil Bernardo Arévalol ja asepresidendil Karin Herreral ning valitud kongressi liikmetel ja linnapeadel 14. ja 15. jaanuaril 2024. aastal ametisse astuda, nagu on ette nähtud Guatemala põhiseaduses;
  8. on eriti mures valitud isikute füüsilise turvalisuse pärast ja palub Guatemala ametivõimudel tagada nende turvalisus;
  9. kutsub Guatemala ametivõime üles võtma meetmeid Guatemala riigiprokuratuuri ja kohtusüsteemi sõltumatuse ja nõuetekohase toimimise taastamiseks;
  10. nõuab tungivalt, et Guatemala ametivõimud rakendaksid täielikult ELi valimisvaatlusmissiooni soovitusi;
  11. tuletab Guatemala ametivõimudele meelde, et ELi ja Kesk-Ameerika riikide assotsieerimisleping, mis ei ole veel jõustunud, sisaldab olulise punktina demokraatlike põhimõtete ja põhiõiguste austamist;
  12. kutsub nõukogu üles kiiremas korras kiirendama menetlust sihipäraste piiravate meetmete võtmiseks isikute vastu, kes õhnestavad valimisprotsessi ja kasutavad

süsteemiliselt ära kohtusüsteemi, et nõrgestada demokraatiat ja kriminaliseerida opositsiooniliikmeid, sealhulgas (kuid mitte ainult) Consuelo Porras, Rafael Curruchiche, Fredy Orellana ja Cinthia Edelmira Monterroso Gómez ning teised magistraadikohtunikud, kongressi liikmed ja ärimehed;

13. kutsub Euroopa välisteenistust, liikmesriike ja ELi delegatsiooni Guatemalas üles aktiivselt jälgima riigis valitsevat olukorda, sealhulgas riigiprokuratuuri, konstitutsioonikohtu ja kõrgeima kohtu otsuseid; palub ELi delegatsioonil pakkuda inimõiguste kaitsjatele ja ajakirjanikele logistilist ja tehnoloogilist tuge;
14. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Guatemala Vabariigi valitsusele ja kongressile.